

2013-09-05

PERSCOMMUNIQUÉ

Driejaarlijkse enquête over de valutamarkt en de markt van de afgeleide producten: resultaten voor België

In april 2013 hebben drieënvijftig centrale banken en monetaire autoriteiten, waaronder de Nationale Bank van België, de driejaarlijkse enquête gehouden betreffende de omzet op de valutamarkt en de markt van de afgeleide producten. Zoals gewoonlijk werd de enquête, waaraan zowat 1.300 marktparticipanten hebben deelgenomen, gecoördineerd door de Bank voor Internationale Betalingen (BIB)¹.

Net als bij de vorige enquêtes werden gegevens verzameld over de omzet in de over-the-counter (OTC) valutamarkt (spottransacties, termijntransacties, foreign exchange (FX) swaps, valutaopties en valutaswaps) en in de markt van de op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten (forward rate agreements, renteswaps en renteopties).

De vier meest actieve Belgische instellingen² verleenden opnieuw hun medewerking. Het beperkte aantal rapporterende instellingen doet echter geen afbreuk aan de representativiteit van de resultaten van de enquête; zij heeft betrekking op naar schatting ruim 90 % van het in België gerealiseerde marktvolume.

In vergelijking met de vorige enquête wordt voor België in 2013 opnieuw een aanzienlijke afname van de omzet vastgesteld. Vooral de activiteit op de valutamarkt daalde sterk (- 34 %), maar ook op de markt van de afgeleide renteproducten zette de daling zich voort, zij het minder uitgesproken (- 14 %). Aangezien de wereldwijde omzet respectievelijk met + 35 % (valutamarkt) en + 14 % (renteproducten) groeide, liep het aandeel van België dan ook verder terug tot 0,3 % voor zowel de valutamarkt als de renteproducten (tegen respectievelijk 0,6 % en 0,4 % in 2010).

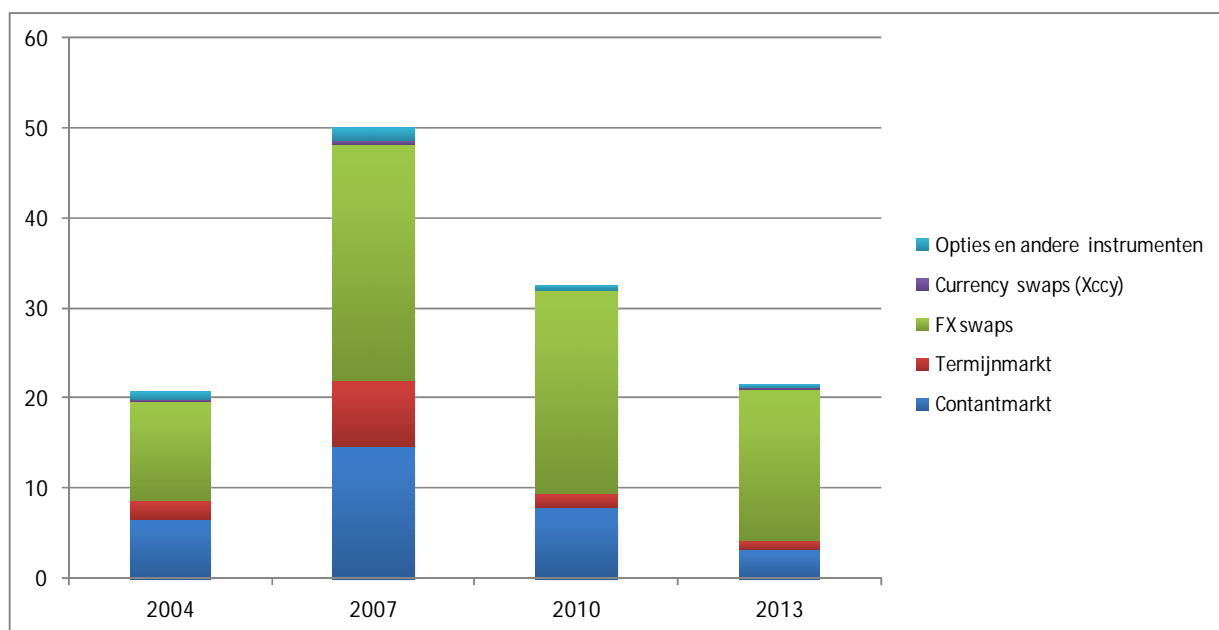
---

¹ De wereldwijde resultaten zijn beschikbaar op de website van de BIB (www.bis.org/publ/rpfx13.htm).

² Belfius Bank, BNP Paribas Fortis, ING België en KBC Bank.

1. VALUTAMARKT

1.1 ALGEMEEN BEELD

Figuur 1: Gemiddelde netto dagomzet op de valutamarkt (in miljarden USD)

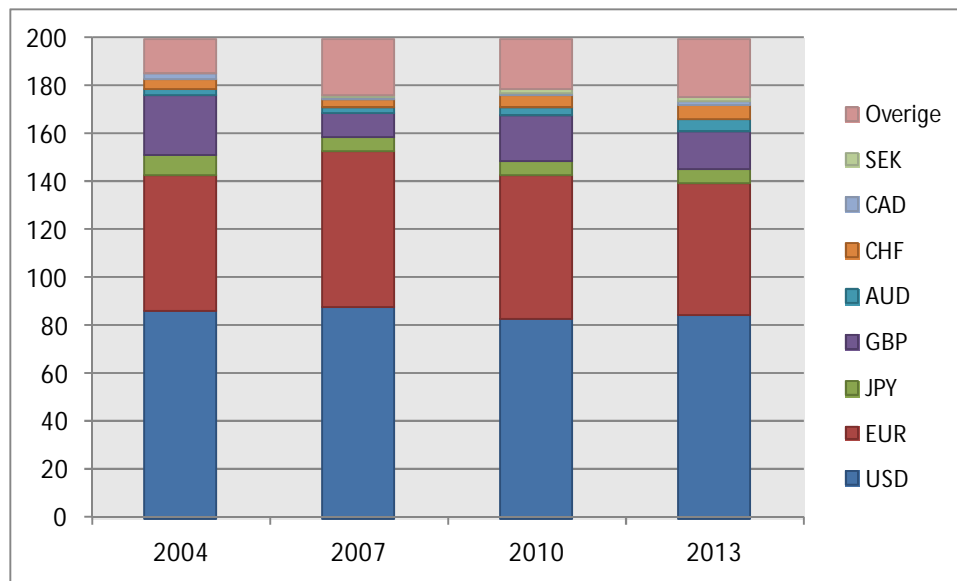
In tegenstelling tot de opnieuw sterke wereldwijde opwaartse trend inzake valutahandel, ging de gemiddelde netto-omzet³ per werkdag in België opnieuw fors naar omlaag, van USD 32,5 miljard in april 2010 tot USD 21,6 miljard⁴ in april 2013 (zie figuur 1 hierboven en de hierna volgende tabel 1). De omzet daalt vooral in het segment van de spot- en swaptransacties, terwijl net die segmenten zorgen voor de sterke toename van de mondiale omzet.

De sterke wereldwijde stijging van de valutahandel is opnieuw, net als in 2010, voornamelijk toe te schrijven aan een forse toename van de handel met de zogenoemde ‘andere financiële instellingen’ zoals niet-rapporterende banken, hefboomfondsen, pensioenfondsen, beleggingsfondsen en verzekeringsmaatschappijen. De activiteit met dergelijke ‘andere financiële instellingen’ is net als in 2010 groter dan de transacties tussen de ‘rapporterende banken’. Deze tendens is niet zichtbaar in België, waar de activiteit met ‘andere financiële instellingen’ daalde (van 33 % tot 24 %) en de activiteit met ‘rapporterende dealers’ nog steeds het grootst is (72 %) (zie tabel 2 hierna).

³ Dit is de gerapporteerde bruto-omzet gecorrigeerd voor (lokale) dubbelstellingen (de waarde van de transacties tussen binnenlandse rapporterende instellingen wordt door twee gedeeld).

⁴ Aangezien de USD op ongeveer hetzelfde niveau staat als in 2010, komt dit grosso modo overeen met de reële stijging.

1.2 VALUTAIRE OPSPLITSING

Figuur 2: Valutaire opsplitsing van de activiteit op de valutamarkt
(in procenten van de netto dagomzet)

Het relatieve belang⁵ van de USD blijft in België nagenoeg onveranderd (84 % in 2013 tegenover 83 % in 2010). De USD blijft hiermee in ons land veruit de belangrijkste transactievaluta. Ook wereldwijd blijft de USD met 87 % de meest verhandelde valuta. Overeenkomstig de mondiale trend blijkt ook het relatieve aandeel van de euro en het Britse pond in België te zijn gedaald, met respectievelijk 5 % en 2 % (figuur 2 en tabel 3 hierna).

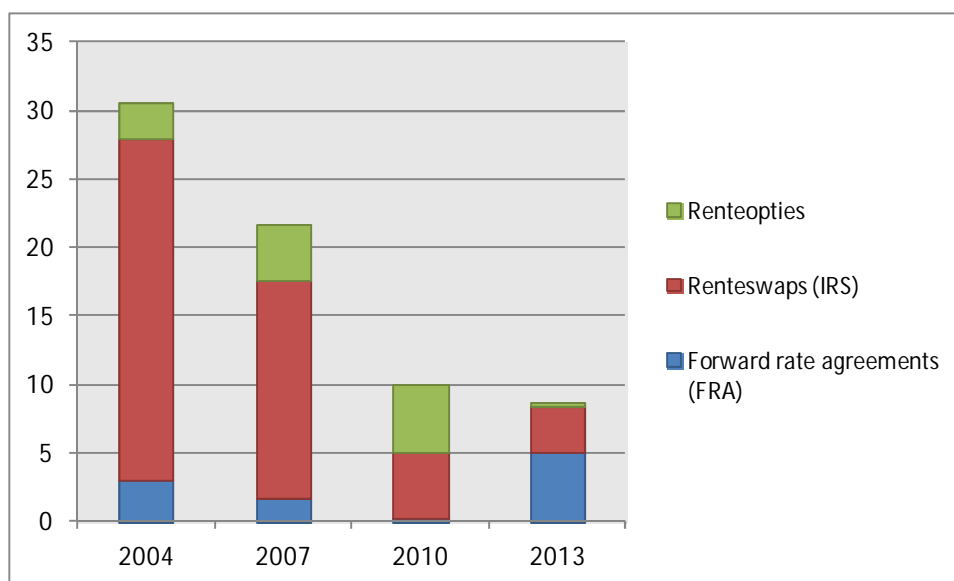
De rubriek 'andere valuta's' (aandeel 25 %, + 4 %) dekt in hoofdzaak transacties in Scandinavische valuta's (NOK en DKK), valuta's van de nieuwe EU-landen (PLN, CZK, HUF, RON), Aziatische valuta's (SGD, HKD) en de Russische roebel (RUB).

Ondanks een afname met 6 % blijft EUR/USD met meer dan 40 % veruit het belangrijkste valutapaar in België. De 'Cable' (GBP/USD) blijft ook in 2013 het op één na belangrijkste valutapaar, ondanks een daling van 15,5 % tot 11 %. EUR/GBP blijft het op twee na belangrijkste valutakoppel in België (5,3 %). Andere belangrijke valutaparen op de Belgische markt zijn USD/JPY (4,8 %), USD/SEK (4,8 %) en USD/AUD (4,5 %) (tabel 4 hierna).

⁵ Aangezien elke valutatransactie twee valuta's impliceert, bedraagt de som van de relatieve gewichten van alle valuta's 200 % van de totale omzet.

2. MARKT VAN DE OP RENTEVOETEN GEBASEERDE AFGELEIDE PRODUCTEN

2.1 ALGEMEEN BEELD

Figuur 3: Netto dagomzet van de op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten (in miljarden USD)

De geregistreerde netto-omzet per werkdag van de op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten ('OTC interest rate derivatives') daalde in België verder van USD 10 miljard in 2010 naar USD 8,6 miljard in 2013. Opvallend hierbij is dat de 'forward rate agreements' fors toenamen (van USD 0,3 miljard tot USD 5 miljard), terwijl de renteopties met nagenoeg eenzelfde hoeveelheid daalden (van USD 5,0 miljard tot USD 0,2 miljard) en niet langer het belangrijkste marktsegment uitmaken. De renteswaps daalden licht, van USD 4,7 miljard tot USD 3,4 miljard (figuur 3, tabel 5 hierna).

Het aandeel van de omzet in de rubriek 'met andere financiële instellingen' nam aanzienlijk toe, van 29 % tot 67 %, terwijl het aandeel van de omzet in de post 'met rapporterende dealers' evenredig daalde van 69 % tot 31 % (tabel 6 hierna).

De stijging in de 'forward rate agreements' is hoofdzakelijk te danken aan een toename van de 'forward rate agreements' in EUR (van USD 0,2 miljard tot USD 4,9 miljard). De forse afname in de renteopties is voornamelijk toe te schrijven aan een daling van de renteopties in EUR (van USD 3,2 miljard tot USD 0,2 miljard) en USD (van USD 1,2 miljard tot ongeveer nul) (tabel 7 hierna). Met een totaal van USD 8,1 miljard blijft de EUR ruimschoots de belangrijkste valuta bij de op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten.

3. Statistische tabellen voor België

Tabel 1
Opsplitsing van de valutamarkt volgens de aard van de transacties

(netto dagomzet in april, in miljarden USD)

Instrument	2004	2007	2010	2013
	20.8	50.1	32.5	21.6
Contantmarkt	6.4	14.6	7.9	3.3
Termijnmarkt	2.2	7.3	1.6	0.9
FX swaps	11.1	26.3	22.5	16.8
Currency swaps (Xccy)	0.1	0.4	0.1	0.2
Valutaopties en andere instrumenten	1.0	1.5	0.5	0.5

Tabel 2

Opsplitsing van de valutamarkt volgens instrument, tegenpartij en vervaldag

(netto-dagomzet in april, in miljarden USD en in procenten)

Instrument/tegenpartij	2004		2007		2010		2013	
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%
Contantmarkt	6.4	31	14.6	29	7.9	24	3.3	15
met rapporterende dealers	4.7	73	11.2	77	5.3	66	2.2	67
met andere financiële instellingen	1.3	20	2.3	16	2.4	31	0.9	28
met niet-financiële klanten	0.4	6	1.1	7	0.2	3	0.2	5
Termijnmarkt	2.2	11	7.3	15	1.6	5	0.9	4
met rapporterende dealers	1.3	59	5.8	80	1.1	74	0.4	43
met andere financiële instellingen	0.6	26	0.7	9	0.3	16	0.3	33
met niet-financiële klanten	0.3	15	0.8	11	0.2	10	0.2	24
FX swaps	11.1	53	26.3	52	22.5	69	16.8	78
met rapporterende dealers	6.9	62	19.3	73	13.3	59	12.5	74
met andere financiële instellingen	2.6	23	5.5	21	8.0	36	3.8	23
met niet-financiële klanten	1.6	15	1.4	5	1.2	5	0.5	3
Currency swaps (Xccy)	0.1	0	0.4	1	0.1	0	0.2	1
met rapporterende dealers	0.1	100	0.2	50	0.1	73	0.1	67
met andere financiële instellingen	0.0	0	0.1	14	0.0	26	0.0	5
met niet-financiële klanten	0.0	0	0.1	36	0.0	1	0.1	28
Valutaopties en andere instrumenten	1.0	5	1.5	3	0.5	2	0.5	2
met rapporterende dealers	0.6	60	0.9	58	0.4	71	0.3	65
met andere financiële instellingen	0.3	30	0.5	31	0.1	23	0.1	15
met niet-financiële klanten	0.1	10	0.2	12	0.0	7	0.1	20
Totaal	20.8	100	50.1	100	32.5	100	21.6	100
met rapporterende dealers	13.6	65	37.4	75	20.1	62	15.5	72
met andere financiële instellingen	4.8	23	9.1	18	10.8	33	5.1	24
met niet-financiële klanten	2.5	12	3.6	7	1.6	5	1.0	5
Lokaal	2.8	13	1.4	3	1.6	5	2.3	11
Grensoverschrijdend	18.0	87	48.7	97	31.0	95	19.3	89
Termijnmarkt	2.2	100	7.3	100	1.6	100	0.9	100
Tot 7 dagen	0.2	9	3.4	47	0.4	23	0.3	32
Van 7 dagen tot 1 jaar	1.9	88	3.8	52	1.2	76	0.6	64
Langer dan 1 jaar	0.1	3	0.1	1	0.0	1	0.0	4
FX swaps	11.1	100	26.3	100	22.5	100	16.8	100
Tot 7 dagen	8.9	80	23.0	88	18.1	80	14.3	85
Van 7 dagen tot 1 jaar	2.1	19	3.2	12	4.4	20	2.5	15
Langer dan 1 jaar	0.1	1	0.1	0	0.0	0	0.0	0

Tabel 3
Valutaire uitsplitsing van de activiteit op de valutamarkten

(in procenten van de netto-dagomzet in april)

Valutapaar	2004	2007	2010	2013
USD	86	88	83	84
EUR	57	66	60	55
JPY	8	6	6	6
GBP	25	10	19	17
AUD	3	3	4	5
CHF	4	3	5	6
CAD	2	1	1	1
SEK	-	1	2	1
Andere valuta's	15	24	21	25
Alle valuta's*	200	200	200	200

* aangezien zowel de basisvaluta als de genoteerde valuta worden gebruikt voor de berekening van de relatieve gewichten in de totale omzet, belooft de som van die relatieve aandelen 200%.

Tabel 4
Opsplitsing van de valutamarkt per valutakoppel

(netto-dagomzet in april, in miljarden USD en in procenten)

Valutapaar	2004		2007		2010		2,013	
	Bedrag	%	Bedrag		Bedrag	%	Bedrag	%
USD/EUR	9.0	43.3	29.0	57.8	15.1	46.5	8.7	40.2
USD/JPY	1.1	5.3	2.1	4.2	0.8	2.5	1.0	4.8
USD/GBP	3.8	18.3	3.6	7.2	5.0	15.5	2.4	11.0
USD/AUD	0.6	3.1	1.4	2.8	1.1	3.3	1.0	4.5
USD/CAD	0.5	2.2	0.2	0.4	0.2	0.7	0.2	1.0
USD/SEK	0.5	2.3	1.0	2.1	1.1	3.5	1.0	4.8
USD/CHF	-	-	0.2	0.4	0.4	1.2	0.2	0.8
EUR/JPY	0.5	2.2	0.8	1.6	0.8	2.5	0.2	0.7
EUR/GBP	1.3	6.3	1.3	2.5	1.2	3.6	1.1	5.3
EUR/CHF	0.5	2.2	0.4	0.8	0.5	1.4	0.2	1.0
EUR/CAD	0.0	0.1	0.1	0.2	0.1	0.4	0.1	0.4
EUR/AUD	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.4	0.1	0.5
EUR/SEK	-	-	0.2	0.4	0.1	0.4	0.1	0.5
Andere valutakoppels	3.0	14.5	9.8	19.5	5.9	18.1	5.3	24.5
Alle valutakoppels	20.8	100.0	50.1	100.0	32.5	100	21.6	100.0

Tabel 5
Op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten

(netto-dagomzet in april, in miljarden USD)

Instrument	2004	2007	2010	2013
Interest rate instruments	30.5	21.6	10.0	8.6
Forward rate agreements (FRA)	2.9	1.7	0.3	5.0
Renteswaps (IRS)	25.0	15.8	4.7	3.4
Renteopties	2.6	4.1	5.0	0.2

Tabel 6
Opsplitsing van de op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten
volgens instrument en tegenpartij

(netto-dagomzet in april, in miljarden USD en procenten)

Instrument/tegenpartij	2004		2007		2010		2013	
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%
Forward rate agreements (FRA)	2.9	100	1.7	100	0.3	100	5.0	100
met rapporterende dealers	1.7	60	1.4	82	0.3	96	0.4	7
met andere financiële instellingen	1.1	39	0.3	18	0.0	4	4.5	91
met niet-financiële klanten	0.0	1	0.0	0	0.0	0	0.1	2
Renteswaps (IRS)	25.0	100	15.8	100	4.7	100	3.4	100
met rapporterende dealers	15.0	60	12.3	78	3.2	67	2.2	64
met andere financiële instellingen	7.0	28	2.9	18	1.5	31	1.2	33
met niet-financiële klanten	3.0	12	0.6	4	0.1	2	0.1	3
Renteopties	2.6	100	4.1	100	5.0	100	0.2	100
met rapporterende dealers	1.7	64	2.5	61	3.5	69	0.1	66
met andere financiële instellingen	0.9	34	1.5	36	1.5	29	0.0	12
met niet-financiële klanten	0.0	2	0.1	3	0.1	2	0.0	22
Totaal	30.5	100	21.6	100	10.0	100	8.6	100
met rapporterende dealers	18.4	60	16.2	75	6.9	69	2.7	31
met andere financiële instellingen	9.0	30	4.7	22	2.9	29	5.7	67
met niet-financiële klanten	3.1	10	0.7	3	0.2	2	0.2	2
Lokaal	1.4		1.3		1.0		0.6	
Grensoverschrijdend	29.1		20.3		9.0		8.0	

Tabel 7
Valutaire uitsplitsing per instrument van op rentevoeten gebaseerde afgeleide producten

(netto-dagomzet in april, in miljarden USD)

Valuta	2004	2007	2010	2013
Forward rate agreements (FRA)	2.9	1.7	0.3	5.0
USD	0.3	0.1	0.0	0.0
EUR	2.3	1.6	0.2	4.9
JPY	0.0	0.0	0.0	0.0
GBP	0.0	0.0	0.0	0.0
CHF	0.1	0.0	0.0	0.0
CAD	0.0	0.0	0.0	0.0
AUD	0.0	0.0	0.0	0.0
SEK	0.0	0.0	0.0	0.0
Andere valuta's	0.1	0.0	0.1	0.0
Renteswaps (IRS)	25.0	15.8	4.7	3.4
USD	3.8	1.3	1.2	0.3
EUR	15.7	12.8	3.1	3.0
JPY	0.0	0.1	0.2	0.0
GBP	5.0	0.8	0.1	0.1
CHF	0.3	0.5	0.1	0.0
CAD	0.1	0.1	0.0	0.0
AUD	0.0	0.1	0.0	0.0
SEK	0.1	0.1	0.1	0.0
Andere valuta's	0.1	0.1	0.1	0.1
Renteopties	2.6	4.1	5.0	0.2
USD	0.4	0.1	1.2	0.0
EUR	1.9	3.8	3.2	0.2
JPY	0.0	0.0	0.2	0.0
GBP	0.2	0.1	0.1	0.0
CHF	0.1	0.1	0.1	0.0
CAD	0.0	0.0	0.0	0.0
AUD	0.0	0.0	0.0	0.0
SEK	0.0	0.0	0.1	0.0
Andere valuta's	0.0	0.0	0.1	0.0
Totaal	30.5	21.6	10.0	8.6
USD	4.5	1.5	2.4	0.3
EUR	19.9	18.2	6.5	8.1
JPY	0.1	0.1	0.4	0.0
GBP	5.2	0.9	0.2	0.1
CHF	0.5	0.5	0.2	0.0
CAD	0.1	0.1	0.0	0.0
AUD	0.0	0.1	0.0	0.0
SEK	0.1	0.1	0.1	0.0
Andere valuta's	0.2	0.1	0.2	0.1